

**ЖИТОМИРСЬКИЙ
АГРОТЕХНІЧНИЙ
ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІТОПАТОЛОГІЯ**

Галузь знань	20 «Аграрні науки і продовольство»	
Спеціальність	201 «Агрономія»	
Освітньо-професійний ступінь	Молодший бакалавр	
Викладач	Журавська Інна Анатоліївна	
	Посада	Викладач
	Науковий ступінь	Кандидат сільськогосподарських наук
	Вчене звання	–
	Контактний тел.:	067 376 0 763
	E-mail	innazhuravska1@gmail.com
	Робоче місце	
Статус дисципліни	Дисципліна вільного вибору професійної підготовки (ДВВ. 08)	
Час та місце проведення	Відповідно до розкладу	
Кількість кредитів	3 кредити (90 год)	
Форма контролю	Залік	
Сторінка дисципліни в Інтернеті	Житомирський агротехнічний коледж - Освітній портал (zhatk.zt.ua)	

Пререквізити навчальної дисципліни: знання дисциплін «Ботаніка», «Фізіологія рослин», «Екологія навколишнього природного середовища».

Постреквізити: викладання дисциплін «Захист та карантин рослин», «Технологія виробництва продукції рослинництва», «Агрохімія».

Характеристика дисципліни

Призначення навчальної дисципліни: ознайомити здобувачів вищої освіти із загальними поняттями про шкідливі організми, фактори, що обумовлюють їх поширення та засоби, що стимулюють їх розвиток; навчити студентів розуміти симптоматику, діагностику, етіологію та патогенез хвороб сільськогосподарських культур.

Мета викладання навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти професійних знань щодо патологічного процесу рослин, вивчення питань загальної патології рослин, методів діагностики хвороб, морфологічних і

біологічних властивостей збудників, визначення екологічних умов виникнення і розповсюдження захворювань, специфіки прояву окремих хвороб, їх закономірностей масового розвитку, принципів побудови захисних заходів з метою зниження захворювань і втрат врожаю від хвороб.

Задачі курсу – відповідно до Освітньо-професійної програми здобувачі освітньо-професійного ступеня вищої освіти «Молодший бакалавр» зі спеціальності 201 «Агрономія» повинні

знати:

- діагностичні ознаки хвороб;
- методи ідентифікації патогенів;
- види прогнозів розвитку шкочинних організмів;
- біологічні та екологічні особливості розвитку шкідливих хвороб рослин;
- місця резервації та зберігання збудників хвороб;
- розміри втрат врожаю сільськогосподарських рослин від хвороб;
- обґрунтування захисних заходів проти хвороб різної етіології;

уміти:

- самостійно визначати за діагностичними ознаками найбільш поширені та шкідливі хвороби сільськогосподарських культур;
- прогнозувати розвиток хвороб залежно від погодних умов; планувати та проводити агротехнічні, імунологічні, хімічні та біологічні заходи захисту рослин від хвороб;
- обґрунтовувати доцільність використання хімічних та біологічних засобів захисту рослин від хвороб залежно від фітосанітарного стану посівів;
- вибирати та впроваджувати для умов конкретного господарства районовані стійкі до хвороб сорти і гібриди сільськогосподарських культур.

Навчальна дисципліна направлена на досягнення компетентностей Освітньо-професійної програми:

Загальні компетентності (ЗК):

- Знання і розуміння предметної області, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 03).
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та пошуку (ЗК 06).
- Здатність приймати обґрунтовані рішення та застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 08).
- Здатність зберігати та примножувати знання про природу і суспільство, технології, співпрацювати з фахівцями інших галузей з метою покращення економіки підприємства (ЗК 12).

Фахові компетентності (ФК):

- Здатність володіти навичками управління комплексними діями та проектами, нести відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах (ФК 02).
- Здатність використовувати базові знання з агрономічних дисциплін: рослинництва, землеробства, селекції і насінництва, технологій вирощування сільськогосподарських культур, агрохімії, агрометеорології, плідівництва, овочівництва, ґрунтознавства, механізації в рослинництві, фітопатології та інших (ФК 05).
- Здатність до знання і розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних з вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин (ФК 07).

- Уміння застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач (ФК 08).

- Здатність організовувати ефективну сільськогосподарську діяльність, розв'язувати широке коло проблем та задач в процесі вирощування сільськогосподарських культур, шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів (ФК 10).

Навчальна дисципліна направлена на забезпечення програмних результатів навчання:

- Здатність демонструвати знання й розуміння фундаментальних розділів математики, фізики, хімії і біології в обсязі, необхідному для володіння відповідними знаннями в галузі сільськогосподарського виробництва (ПРН 04).

- Здатність демонструвати знання і розуміння дисциплін професійної підготовки (агrometeorології, агрохімії, ґрунтознавства, землеробства, ентомології, фітопатології, меліорації земель, кормовиробництва та луківництва, механізації виробничих процесів, рослинництва, селекції і насінництва, технології зберігання і переробки продукції рослинництва та інших) в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі сільськогосподарського виробництва (ПРН 08).

- Здатність кваліфіковано проектувати технології доробки і первинної переробки продукції рослинництва, її зберігання (ПРН 10).

- Здатність координувати, інтегрувати й удосконалювати організацію виробничих процесів у сільськогосподарському виробництві (ПРН 11).

- Приймати ефективні рішення для підвищення ефективності технологічних процесів (ПРН 18).

- Розробляти, планувати та впроваджувати еколого-обґрунтовані технології та аналізувати результати їх впровадження (ПРН 20).

- Брати участь у сільськогосподарських виставках, нарадах, семінарах, тренінгах та інших заходах з підвищення кваліфікації (ПРН 21).

План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форма вивчення та кількість годин	Завдання до самостійної роботи студента (СРС)
1	Предмет та історія розвитку фітопатології. Хвороби рослин	Лекція (2 год), СРС (6 год)	Історія розвитку фітопатології. Поняття про хвороби рослин. Класифікація хвороб рослин
2	Неінфекційні хвороби рослин	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (8 год)	Класифікація неінфекційних хвороб, викликаних абіотичними факторами. Хвороби рослин, викликані нестачею поживних речовин.

			Шкідливий вплив надлишку окремих елементів живлення
3	Інфекційні хвороби. Симптоми хвороб рослин	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (8 год)	Поняття про паразитизм, типи паразитизму збудників хвороб. Спеціалізація збудників хвороб. Патогенність, вірулентність, агресивність патогену
4	Морфологія грибів – основних збудників хвороб рослин	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (8 год)	Мицелій та його видозміни. Будова грибної клітини. Живлення грибів. Розмноження грибів
5	Мікоплазми, бактерії і актиноміцети – збудники хвороб рослин	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (8 год)	Симптоми та розповсюдження мікоплазмових хвороб. Загальні відомості про бактеріальну клітину. Загальні відомості про актиноміцети
6	Віруси – збудники хвороб рослин	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (8 год)	Форми вірусних частинок. Симптоми вірусних захворювань. Класифікація вірусів. Розповсюдження фітопатогенних вірусів
7	Квіткові рослини-паразити і напівпаразити. Імунітет рослин	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (6 год)	Безхлорофільні рослини паразити. Зелені рослини паразити (напівпаразити). Імунітет рослин
8	Методи захисту сільсько-господарських культур від хвороб	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (8 год)	Селекційно-генетичний метод захисту рослин. Агротехнічний метод захисту рослин. Біологічний метод захисту рослин

Література

Основна

1. Дмитрик П. М. Фітопатологія. Конспект лекцій. Івано-Франківськ, 2015. 127 с.
2. Колодійчук В. Д. Практикум із сільськогосподарської фітопатології. Київ : «Центр учбової літератури», 2013. 232 с.
3. Косилович Г. О., Коханець О. М. Інтегрований захист рослин : Навч. посіб. Львів : Львівський національний аграрний університет, 2010. 165 с.
4. Марков І. Л. Практикум із сільськогосподарської фітопатології : Посібник. Київ : Урожай, 1998. 272 с.
5. Марков І. Л., Башта О. В., Гентош Д. Т., Глим'язний В. А. Фітопатологія : Підручник. К., 2017. 548 с.
6. Марютін Ф. М., Білик М. О. Фітопатологія : Навчальний посібник. Харків : Еспада, 2008. 552 с.
7. Пересипкін В. Ф. Болезни сельскохозяйственных культур : в 3 т. Киев : Урожай, 1990. 248 с.

Допоміжна

8. Пересипкін В. Ф. Сільськогосподарська фітопатологія. Київ : Аграрна освіта, 2000. 415 с.
9. Пінчук Н. В., Вергелес П. М., Коваленко Т. М., Окрушко С. Є. Загальна фітопатологія : Навч. посіб. Вінниця, 2018. 272 с.
10. Положенець В. М. Патогенез хвороб рослин : Навчальний посібник. Житомир : ПП «Рута», 2015. 216 с.
11. Попкова К. В. Общая фитопатология. 2-е изд., перераб. и доп. Москва : Дрофа, 2005. 445 с.
12. Славгородська-Курпієва Л. Є., Славгородський В. Є., Попов П. Г. Захист сільськогосподарських культур від шкідників і хвороб. Сімферополь : Бізнес-Інформ, 2001. 190 с.

Контроль знань. Планується проведення поточного контролю під час аудиторних занять, контроль якості виконання СРС; рубіжного контролю у формі захисту практичних робіт; підсумкова атестація у формі заліку.

Поточний контроль	- 20 %
Контроль СРС	- 20 %
Захист ЛР	- 30 %
Підсумковий контроль	- 30 %

Поточний і рубіжні контролю не менше 60 %. Підсумковий контроль не менше – 30 %.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу, обов'язковість відвідування занять, активну участь в обговоренні питань, попередню підготовку до лекцій і практичних занять. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладачу. Під час роботи над індивідуальними завданнями недопустимо порушення академічної доброчесності.